

İsmail ERCAN

THEMIS

**CEZA
MUHAKEMESİ
HUKUKU**



İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ KISIM

GİRİŞ

BİRİNCİ BÖLÜM

CEZA MUHALEMESİNİN ANA YAPISI

I. GENEL OLARAK	3
II. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI	3
III. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN UYGULAMA ALANI	7
A. Zaman Bakımından Uygulama Alanı	7
B. Yer Bakımından Uygulama Alanı	8
C. Kişi Bakımından Uygulama Alanı	8

İKİNCİ BÖLÜM

CEZA MUHALEMESİNİN TEMEL İLKELERİ

I. DAVASIZ YARGILAMA OLMAZ İLKESİ	9
II. CEZA DAVASININ KAMUSALLIĞI İLKESİ	10
III. MADDİ GERÇEĞİN ARAŞTIRILMASI İLKESİ	10
IV. ŞÜPHEDEN SANIK YARARLANIR İLKESİ	11
V. DOĞRUDANLIK İLKESİ	12
VI. SÖZLÜLÜK – YAZILILIK İLKESİ	13
VII. ALENİLİK İLKESİ	13
VIII. KAMU DAVASININ MECBURİLİĞİ İLKESİ	13

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEZA MAHKEMELERİNİN YARGILAMA YETKİSİ

I. GENEL OLARAK	15
II. TÜRLERİ	15
A. Madde Bakımından Yetki	15
1. Genel Olarak	15
2. Yüksek Yetkili (= Görevli) Mahkeme	15
3. Madde Bakımından Yetki Kurallarının Özellikleri	16
4. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	16
5. Madde Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	20
6. Madde Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	20
7. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) İddiası	22
B. Yer Bakımından Yetki	23
1. Genel Olarak	23
2. Özellikleri	23
3. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	24
4. Yer Bakımından Yetkisizlik İddiası	27
5. Yer Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	28
6. Yetkisiz Yargıç veya Mahkemece Yapılan İşlemler	29
7. Yer Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	29
C. Kişi Bakımından Yetki	31
1. Anlam ve Kapsamı	31
2. Kişi Bakımından Özel Hükümlere Tabi Olanlar	32
3. Kişi Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	35
D. Görev (= İşbölümü) Bakımından Yetki	35

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİNİN KONUSU

I. GENEL OLARAK	37
II. CEZA DAVASI	37
III. BAĞLANTILI UYUŞMAZLIKLAR.....	38
A. Genel Olarak	38
B. Türleri.....	38
1. Sübjektif - Objektif Bağlantı	38
2. Dar Anlamda - Geniş Anlamda Bağlantı	38
3. Tek Çeşit - Karışık Bağlantı.....	38
C. Sonuçları	39
1. Bağlantılı Uyuşmazlıkların Birleştirilmesi.....	39
2. Bekletici Sorun (= Mesele) Sayma	42
3. Nisbi Muhakeme Yapma.....	42

BEŞİNCİ BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARI
(= ŞARTLARI)

I. GENEL OLARAK.....	45
II. TÜRLERİ	45
A. Dava Koşulları.....	45
1. İzin	45
2. İstem (= Talep)	46
3. Karar	46
4. Şikâyet.....	46
5. Dava Süresi	52
6. Kesin Hüküm ve Derdest Dava Bulunmaması	53
7. Önödeme ve Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi	53
8. Yeni Kanıt Bulunması	53
B. Yargılama Koşulları	53
1. Sanığın Hazır Bulunması	53
2. Sanığın Akıl Hastası Olmaması	57
3. Yasama Dokunulmazlığının Bulunmaması.....	57
4. Bekletici Sorunun Çözümü	58
III. CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARININ KARŞILAŞTIRILMASI.....	58
IV. MUHAEME KOŞULLARININ SONUÇLARI.....	59
A. Soruşturma Evresi	59
B. Kovuşturma Evresi.....	59

ALTINCI BÖLÜM
CEZA MUHALEMESİ
İŞLEMLERİ VE SÜRELER

I. CEZA MUHALEMESİ İŞLEMLERİ	61
A. Genel Olarak	61
B. Türleri.....	62
1. Yargıç İşlemleri	62
2. Savcı İşlemleri.....	63
3. Savunma İşlemleri	63
C. Muhakeme İşlemlerindeki Hukuka Aykırılıklar	63
1. Genel Olarak	63
2. Hukuka Aykırılıkların Düzeltilmesi Yolları	64
II. CEZA MUHALEMESİNDE SÜRELER	65
A. Sürelerin Türleri ve Hesaplanması.....	65
B. Eski Hale Getirme	66
C. Adli Tatil	67

D. Tebligat	68
-------------------	----

İKİNCİ KISIM

**CEZA MUHALEMESİNİN
ÖZNELERİ (= SÜJELERİ)**

BİRİNCİ BÖLÜM

MUHAEME MAKAMLARI

I. GENEL OLARAK	71
A. İtham Sistemi.....	71
B. Tahkik Sistemi	71
C. İşbirliği Sistemi	72
II. İDDİA MAKAMI = KAMUSAL VE BİREYSEL İDDİA	72
A. Genel Olarak.....	72
B. Savcı	73
1. Genel Olarak.....	73
2. Savcının Hukuksal Durumu.....	75
C. Katılan (= Müdahil).....	79
1. Genel Olarak	79
2. Koşulları	79
3. Usul.....	81
4. Katılanın Hakları.....	82
5. Katılmanın Davaya Etkisi.....	82
III. SAVUNMA MAKAMI = BİREYSEL VE KAMUSAL SAVUNMA	83
A. Genel Olarak.....	83
B. Bireysel Savunma	83
1. Genel Olarak	83
2. Sanık	83
C. Kamusal (= Teknik) Savunma: Müdafî	88
1. Genel Olarak.....	88
2. Koşulları	89
3. Müdafîlik Sistemleri	90
4. Müdafî Sayısı	92
5. Müdafîin Yetkileri.....	92
6. Müdafîinin Ödevleri.....	94
7. Müdafîlikten Yasaklanma.....	94
IV. YARGILAMA MAKAMI = YARGIÇLIK VE MAHKEME	95
A. Yargıç.....	95
1. Genel Olarak.....	95
2. Yargıcın Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı	96
3. Yargıcın Yasaklılığı ve Reddi	96
4. Zabıt Kâtabinin Reddi veya Çekinmesi	101
B. Mahkeme	101
1. Genel Olarak.....	101
2. Genel Ceza Mahkemeleri	101
3. Çocuk Mahkemeleri ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemeleri	102
4. Anayasa Mahkemesi	102
5. Askeri Mahkemeler	103

İKİNCİ BÖLÜM

DIĞER ÖZNELER (= SÜJELER)

I. KOLLUK (= ZABITA).....	109
A. Genel Olarak.....	109
B. Görevleri	109
1. Suçları Araştırma.....	109

2. Bazı Muhakeme Tedbirlerine Başvurma	110
3. Suçla İlgili İhbar ve Şikâyetleri Kabul Etme	110
4. Sulh Yargıcı Tarafından Verilen Emirleri Yerine Getirme.....	111
II. MAĞDUR VE ŞİKÂYETÇİ	111
A. Genel Olarak	111
B. Mağdur ile Şikâyetçinin Hakları.....	111
C. Mağdur ile Şikâyetçinin Dinlenmesi.....	113

ÜÇÜNCÜ KISIM
**CEZA MUHAKEMESİNDE
İSPAT**

BİRİNCİ BÖLÜM
İSPAT KAVRAMI VE ARAÇLARI

I. GENEL OLARAK	117
II. KANIT TÜRLERİ	118
A. Beyan Kanıtları	118
1. Şüpheli ve Sanık Beyanı.....	119
2. Tanık Beyanı.....	120
B. Belge Kanıtları.....	127
1. Yazılı Belgeler.....	127
2. Görüntü ve Ses Kayıtları	128
C. Belirtiler.....	128

İKİNCİ BÖLÜM
**KANITLARA ULAŞMA VE
ONLARI İNCELEME**

I. KANITLARIN TOPLANMASI	129
A. Genel Olarak	129
B. Zorla Getirme	129
C. Gözlem Altına Alma	130
D. Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması	131
1. Şüpheli veya Sanık	131
2. Diğer Kişiler	132
E. Moleküler Genetik İnceleme	132
F. Fizik Kimliğin Tespiti.....	133
G. Keşif	134
H. Yer Gösterme	135
I. Teşhis	136
J. Ölünün Kimliğini Belirleme ve Adli Muayene	136
K. Otopsi	136
L. Zehirlenme Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlem.....	137
II. KANITLARIN ORTAYA KONULMASI VE TARTIŞILMASI.....	138
III. KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	139
A. Genel Olarak.....	139
B. Bilirkişi Mütalaası	139
1. Genel Olarak.....	139
2. Bilirkişiyeye Başvurmanın Zorunlu Olduğu Durumlar	140
3. Bilirkişi Atama Kararı ve İncelemelerin Yürütülmesi.....	140
4. Bilirkişinin Tabi Olduğu Hukuksal Rejim	141
5. Bilirkişi Raporu.....	142
6. Uzman Mütalaası	143
7. Bilirkişinin Reddi	143

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KANIT YASAKLARI

I.	GENEL OLARAK	145
II.	TÜRLERİ	146
	A. Kanıt Elde Etme Yasakları	146
	B. Kanıt Değerlendirme Yasakları	148
III.	YASAK AĞACIN ZEHİRLİ MEYVESİ.....	149
IV.	HUKUKA AYKIRI KANITLARIN DOSYADAN ÇIKARTILMASI.....	150
V.	ÖZEL KİŞİLER TARAFINDAN ELDE EDİLEN KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	150

DÖRDÜNCÜ KISIM
KORUMA TEDBİRLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
GİRİŞ

İKİNCİ BÖLÜM
**YAKALAMA, DURDURMA VE
GÖZALTINA ALMA**

I.	GENEL OLARAK	159
II.	KOŞULLARI.....	159
	A. Herkesin Sahip Olduğu Yakalama Yetkisi.....	159
	B. Kolluğun Yakalama Yetkisi	160
III.	SONUÇLARI	161
IV.	GÖZALTINA ALMA.....	164
	A. Genel Olarak.....	164
	B. Gözaltı Süreleri	165
	C. Sonuçları	166
V.	DURDURMA VE KİMLİK SORMA	168

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TUTUKLAMA

I.	GENEL OLARAK	171
II.	KOŞULLARI.....	171
	A. Maddi Koşullar.....	172
	B. Biçimsel Koşullar	175
III.	TUTUKLAMA KARARI	179
IV.	TUTUKLULUK SÜRELERİ.....	180
V.	TUTUKLAMA KARARININ KALDIRILMASI İSTEMİ	182
VI.	TUTUKLULUĞUN İNCELENMESİ.....	183
VII.	TUTUKLAMA KARARININ KENDİLİĞİNDEN HÜKÜMSÜZ HALE GELMESİ	184
VIII.	ADLİ KONTROL	184
	A. Genel Olarak.....	184
	B. Koşulları	184
	C. Karar	185
	D. İçeriği	185

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ARAMA

I.	GENEL OLARAK	189
II.	KOŞULLARI.....	190

III. ARAMA KARARI VEYA EMRİ.....	196
IV. ARAMADA HAZIR BULUNABİLECEKLER.....	196
V. BİLGİSAYARLARDA, BİLGİSAYAR PROGRAMLARINDA VE KÜTÜKLERİNDE ARAMA.....	197
VI. ARAMANIN YAPILMASI.....	198
VII. ARAMANIN SONA ERMESİ.....	198

BEŞİNCİ BÖLÜM

ELKOYMA VE ALIKOYMA

I. GENEL OLARAK	201
II. KOŞULLARI.....	201
III. ELKOYMA İŞLEMİ.....	203
IV. DEVLET SİRRI NİTELİĞİNDEKİ BELGELERİN İNCELENMESİ.....	203
V. ELKONULAN EŞYANIN GERİ VERİLMESİ.....	204
VI. ELKONULAN EŞYANIN MUHAFAZASI VEYA ELDEN ÇIKARILMASI.....	204
VII. ÖZEL ELKOYMA	204
A. Taşınmazlara, Hak ve Alacaklara Elkoyma	204
B. Postada Elkoyma.....	206
C. Avukat Bürolarında Elkoyma	206
D. Şirket Yönetimine Kayyım Atanması.....	207
1. Genel Olarak.....	207
2. Koşulları	207
3. Sonuçları	208
E. Bilgisayarlara, Bilgisayar Programlarına ve Kütüklerine Elkoyma	208
F. Basılmış Eserlere Elkoyma	208
G. Kaçakların Mal Varlığına Elkoyma	208
H. Alıkoyma.....	209

ALTINCI BÖLÜM

İLETİŞİMİN DENETLENMESİ

I. GENEL OLARAK.....	211
II. KOŞULLARI	212
III. USUL VE SONUÇLARI	213
IV. TESADÜFEN ELDE EDİLEN KANITLAR	214
V. ÖNLEME AMAÇLI İLETİŞİMİN TESPİTİ.....	215
A. Kapsam.....	215
B. Polis Vazife ve Selahiyet Yasası.....	215
C. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yasası.....	216
D. Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Yasası	216

YEDİNCİ BÖLÜM

DİĞER KORUMA TEDBİRLERİ

I. GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ.....	217
A. Genel Olarak.....	217
B. Koşulları	217
C. Sonuçları	218
II. TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME	218
A. Genel Olarak	218
B. Koşulları	218
C. Sonuçları	219
III. TANIK KORUMA TEDBİRİ	220
A. Genel Olarak.....	220
B. Koşulları	221
C. Tedbirin Süresi, Uygulanması ve Kaldırılması	222

IV. İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARA ERİŞİMİN ENGELLENMESİ	
TEDBİRİ.....	223
A. Genel Olarak.....	223
B. Koşulları	224
C. Sonuçları	225
D. İçeriğin Yayıncıdan Çıkarılması ve Yanıt Hakkı	225

SEKİZİNCİ BÖLÜM

**KORUMA TEDBİRLERİ NEDENİYLE
TAZMİNAT**

I. GENEL OLARAK.....	227
II. KOŞULLARI	227
III. USUL	230
IV. TAZMİNATIN GERİ ALINMASI.....	230

BEŞİNCİ KISIM

**CEZA MUHAKEMESİNİN
EVRELERİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

SORUŞTURMA EVRESİ

I. GENEL OLARAK	233
II. SORUŞTURMANIN BAŞLAMASI.....	235
A. Suç Şüphesinin Öğrenilmesi.....	235
1. İhbar (= Suç Duyurusu)	235
2. Şikâyet	235
3. Doğrudan Öğrenme.....	236
B. Suç Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlemler	236
C. Adli Görevlerin Yapılmasına Engel Olma.....	237
III. SORUŞTURMANIN SONA ERMESİ	238
A. Kovuşturmaya Yer Olmadığı (= Takipsizlik) Kararı	238
1. Genel Olarak.....	238
2. Kovuşturmaya Yer Olmadığına İlişkin Ek Karar (= Ek Takipsizlik Kararı).....	240
3. Sonuçları	241
4. Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararına İtiraz.....	241
B. Kamu Davasının Açılması için İddianame Düzenlenme Kararı	244
1. İddianame.....	244
2. Takdir Yetkisi.....	249
3. İddianamenin İadesi.....	249
4. Ek İddianame.....	256
C. Kamu Davasının Ertelenmesi	258
1. Genel Olarak.....	258
2. Koşulları	258
3. Sonuçları	258
D. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) Kararı	259
E. İşleme Koymama veya İşlemden Kaldırma Kararı	259

İKİNCİ BÖLÜM

KOVUŞTURMA EVRESİ

I. DURUŞMA HAZIRLIĞI.....	261
II. DURUŞMA	263
A. Duruşmada Hazır Bulunacaklar	263
1. Genel Olarak	263

2. Sanığın Duruşmada Hazır Bulunması Zorunluluğu	264
3. Duruşmada Çevirmen Bulundurulması Zorunluluğu	264
B. Duruşmanın Başlaması.....	265
C. Duruşma Tutanağı	268
D. Duruşmanın Açıklığı (= Aleniyeti)	269
1. Genel Olarak	269
2. Duruşmanın Kapalı Yapılması Gereken Durumlar.....	270
E. Duruşmanın Düzen ve Disiplini.....	270
1. Genel Olarak.....	270
2. Duruşmada Suç İşlenmesi	271
F. Doğrudan Soru Yöneltilme	271
G. Ek Savunma Hakkı	272
III. SON KARAR	273
A. Genel Olarak	273
B. Hüküm	274
1. Genel Olarak.....	274
2. Türleri.....	274
C. Karar Verme (Hüküm Kurma) Usulü	278
D. Hükümün Açıklanması	279
E. Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması.....	281
1. Genel Olarak.....	281
2. Koşulları	282
3. Yargılama.....	289
4. Sonuçları	290
5. Yasa Yolu.....	292

ALTINCI KISIM YASA YOLLARI

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I. GENEL OLARAK.....	297
II. YASA YOLLARINA BAŞVURMA HAKKI	297
A. Genel Olarak	297
B. Cumhuriyet Savcısının Başvurma Hakkı	298
C. Avukatın Başvurma Hakkı	298
D. Şüpheli ve Sanığın Başvurma Hakkı.....	299
E. Katılanın Başvurma Hakkı	299
F. Yasal Temsilcinin ve Eşin Başvurma Hakkı	299
III. YASA YOLLARINA BAŞVURU USULÜ	299
A. Süre	299
B. Başvuru Usulü.....	300
C. Başvurudan Vazgeçilmesi ve Etkisi.....	301
IV. YASA YOLLARINA BAŞVURMANIN SONUÇLARI.....	301
A. Kararın Kesinleşmesine ve İnfazına Engel Olma.....	301
B. Cezanın Ağırlaştırılması Yasağı.....	302

İKİNCİ BÖLÜM OLAĞAN YASA YOLLARI

I. İTİRAZ.....	303
A. Genel Olarak	303
B. İtiraza Konu Edilebilecek Kararlar	303
C. İtiraz Süresi	305
D. Usul	305
E. Etkisi	307

II.	İSTİNAF.....	307
	A. Genel Olarak.....	307
	B. İstinafa Konu Edilebilecek Kararlar	307
	C. İstinaf Nedeni.....	308
	D. İstinaf Süresi.....	308
	E. Usul	308
	1. Genel Olarak.....	308
	2. İstinaf İsteminin İncelenmesi.....	309
	3. Dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine Gönderilmesi	309
	4. Ön İnceleme Aşaması.....	310
	5. İnceleme ve Kovuşturma Aşaması	310
	F. Etkisi	311
III.	TEMYİZ.....	311
	A. Genel Olarak.....	311
	B. Temyize Konu Edilebilecek Kararlar.....	311
	C. Temyiz Nedenleri.....	312
	1. Mutlak Temyiz Nedenleri	313
	2. Nispi Temyiz Nedenleri	313
	D. Temyiz Süresi.....	314
	E. Usul	314
	1. Başvuru	314
	2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	314
	3. Dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında İncelenmesi.....	315
	4. Dosyanın İlgili Dairede İncelenmesi.....	315
	5. Karar	316
	F. Etkisi	319

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM OLAĞANÜSTÜ YASA YOLLARI

I.	YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISININ İTİRAZI.....	321
II.	YASA YARARINA BOZMA.....	322
III.	YARGILAMANIN YENİLENMESİ	325
	A. Genel Olarak	325
	B. Yargılamanın Yenilenmesi Nedenleri.....	326
	1. Hükümlü Lehine Olan Nedenler	326
	2. Sanık veya Hükümlünün Aleyhine Olan Nedenler	326
	C. Yargılamanın Yenilenmesi Süresi.....	327
	D. Usul	327
	1. Başvuru.....	327
	2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	328
	3. İstemin Kabule Değer Görülmesi Üzerine Yapılacak İşlemler.....	328
	4. Karar	328

YEDİNCİ KISIM MUHAKEME GİDERLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I.	GENEL OLARAK	333
II.	ÖZEL DURUMLAR.....	334

SEKİZİNCİ KISIM
ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM
**KİŞİLER HAKKINDA
ÖZEL MUHAKEME USULLERİ**

I.	KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDA MUHAKEME.....	337
	A. Genel Olarak	337
	B. İzin Vermeye Yetkili Merciler	339
	C. İzin Usulü	340
	1. Genel Olarak.....	340
	2. Ön inceleme.....	341
	3. Karar	341
	4. İtiraz.....	342
	5. Soruşturma İzni Kararının Kesinleşmesi	342
	6. Madde ve Yer Bakımından Yetkili Mahkeme	343
II.	ÇOCUKLAR HAKKINDA MUHAKEME	343

İKİNCİ BÖLÜM
DİĞER ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I.	BÖLGE AĞIR CEZA MAHKEMELERİNDE MUHAKEME.....	345
	A. Genel Olarak	345
	B. Madde Bakımından Yetki	345
	1. Terör Suçları.....	345
	2. Terör Amacıyla İşlenen Suçlar	346
	3. Türk Ceza Yasası'nda Yer Alan Bazı Suçlar	346
	4. Araç Suçlar	347
	C. Kişi Bakımından Yetki	347
	D. Muhakeme Usulü	348
II.	UZLAŞMA MUHAKEMESİ.....	349
	A. Genel Olarak	349
	B. Koşulları	350
	C. Usul	352
	1. Uzlaşma Teklifi.....	352
	2. Uzlaştırmacının Belirlenmesi	352
	3. Uzlaşma Görüşmeleri	353
	D. Sonuçları	353
III.	MÜSADERE MUHAKEMESİ.....	354
	A. Genel Olarak	354
	B. Muhakeme Usulü.....	355
	C. Geri Alma (= İade) Davası	357
EK:	YÜRÜRLÜKTEKİ HÜKÜMLERE GÖRE TEMYİZ YOLU	359
I.	GENEL OLARAK	359
II.	TEMYİZ EDİLEBİLEN HÜKÜMLER	359
III.	TEMYİZ NEDENİ	360
IV.	TEMYİZ İSTEMİ VE SÜRESİ	361
V.	YARGITAY AŞAMASI.....	362
	A. Genel Olarak	362
	B. Karar	363
	1. Ret	363
	2. Bozma	363
	3. İslah	363
VI.	DAVAYA YENİDEN BAKACAK MAHKEMENİN GÖREVLERİ.....	364